

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ФРОНТ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ В РОЗРІЗІ ПОДІЙ МОСКОВСЬКОГО ВТОРГНЕННЯ

Ю. Д. Паламарчук

Донецький національний університет ім. Василя Стуса

???

???

Ключові слова: інформаційний фронт, інформаційна війна, Україна, війна, російсько-українська війна, інформаційне протистояння.

Стаття присвячена розгляду інформаційного фронту української держави в розрізі парадигми російсько-української війни. Державна інформаційна політика як показав досвід не лише України, а в принципі загальносвітові події 1990-их та 2000-их (наприклад Іракська війна), має грати одне із ключових місць серед стратегій впливу на інші держави, а також для так званого «продажу інтересів держави закордоном». Тому у цій статті буде розглянуто як російські пропагандистські стратегії вплинули на ситуацію сприйняття України як держави на міжнародній арені як і під час 2014–2023 років, так і на більш ранній стадії – початку незалежності нашої держави.

THE INFORMATION FRONT OF THE UKRAINIAN STATE IN THE CONTEXT OF THE EVENTS OF THE MOSCOW INVASION

Yu. D. Palamarchuk

Vasyl' Stus Donetsk National University

Key words: information front, information war, Ukraine, war, Russian-Ukrainian war, information warfare.

The article examines the informational front of the Ukrainian state in the context of the Russian-Ukrainian war paradigm. As the experience of not only Ukraine, but also the global events of the 1990s and 2000s (e.g. the Iraq War) has shown, state information policy should play a key role in strategies of influence on other states, as well as in the so-called «selling the state's interests abroad». Starting to consider the paradigm of information policy in times of full-scale invasion, it should be noted that the problems in the information space of the Ukrainian state are not new and have been formed over a period of time. Problems in Ukraine's information policy have almost always existed, especially at the beginning of our country's independence, i.e. since 1991. Therefore, this article will examine how Russian propaganda strategies have affected the perception of Ukraine as a state in the international arena both during 2014–2023 and at an earlier stage, at the beginning of our country's independence. The purpose of the article is to identify the main problems that have arisen as a result of the Kremlin regime's information campaign against Ukraine in the paradigm of the information front and war. The article also shows the mistakes and problems of the Ukrainian information strategy of the current Zelenskyy government. In analyzing the problems in Ukraine's information front as of 2023, attention is paid to the past and present context of the problem in order to compare the situation in the information front in the 1990s/2000s and 2014, 2023; various dimensions of the influence of Russian agents on the population and authorities of Ukraine are studied. The article uses Ukrainian, Russian and American sources of information, as well as transcripts of documents, to further compare and debunk Moscow's propaganda myths.

Інформаційна війна (Informational warfare) – тема яку навіть із поширеністю «інформаційного суспільства» іноді не сприймають як важливу. Хоча зараз у 2023 році саме інформаційна війна стає головною точкою впливу однієї держави на іншу, коли раніше державі потрібно було займатися переважно підкупом то зараз можна розробити стратегію пропаганди та почати інформаційну кампанію на інші держави.

Починаючи розгляд парадигми питання інформаційної політики часів повномасштабного вторгнення, слід сказати, що проблеми в інформаційному просторі української держави не нові й сформовані вони були не за один рік. Проблеми в інформаційній політиці України існували майже завжди, особливо на початку незалежності нашої держави, тобто з 1991 року. Говорячи про сучасність все ж таки, основною ключовою проблемою інформаційної політики в сфері боротьби на «інформаційному фронті» часів московського вторгнення станом на 2024 рік є наступна: відсутність єдиної державної стратегії української пропаганди для боротьби із зовнішнім інформаційним ворогом – Російською Федерацією. Наслідком відсутності «сталої» стратегії інформаційної політики призводить до недовіри українського населення та партнерів до проукраїнських ЗМІ, української влади та світле, забезпечене майбутнє в незалежній, цілісній Україні.

При аналізі проблем в інформаційному фронті України станом на 2023 рік, приділяється увага минулому та сучасному контексті проблеми, задля зіставлення ситуації в інформаційному фронті у 1990-их/ 2000-их і 2014, 2023 років; досліджуються різноманітні виміри впливу російської агентури на населення та владу України. Також аналізується вплив російської агентури на союзників України (а саме до аналізу береться ситуація з Угорщиною та Віктора Орбана й США з наступними представниками – Дональд Трамп, Рональд Десантіс, Кевін Маккарті), й як наслідок як російська пропаганда впливає на поставки в Україну зброї, гуманітарної та фінансової допомоги, а також підсилює хвилі деморалізації серед української влади та її основних союзників (прикладом можуть стати події, які відбуваються в «Палаті представників США», в якій представники про-трампівської гілки республіканської партії роблять усе, щоб не лише заблокувати допомогу для України, а й дестаблізувати ситуацію в США зсередини, призвівши до можливого краху американської демократії як такої).

Проблеми в інформаційному фронті України виникли та сформувався ще до подій 2014 року.

Починаючи від початку поступового розпаду радянського союзу та як наслідок створення незалежних держав Республіка Україна та Російська Федерація, остання держава почала свою інформаційно-пропагандистську боротьбу проти української державності та українського народу. Початком боротьби на інформаційному фронті з Російською Федерацією, може стати її пропагандистська кампанія 1990-их і 2000-их проти української державності, в якій, окрім того, що Україну та українців зображували як «меншого брата чи меншу сестру», а й дана кампанія впливала економічно/ енергетично на нашу державу (штучний долар по «8»¹, який держали в наслідок проросійської економічної стратегії та закупівля енергоресурсів² з Російської Федерації за штучно заниженими цінами); також величезний вплив російська інформаційна кампанія мала до питання формування причини розколу населення й як наслідок, створення відчуття що Україна розділена на про-українських «бадерівців» із областей Західної України та про-російських «східняків» із Східних областей. Навіть станом на події 2023 року (з подіями повномасштабного вторгнення та окупацією п'яти українських областей та майже 10 річною війною на території української держави) Україна залишається розділеною на «західних» та «східних», й особливо зараз, коли потрібно об'єднатися та вибороти незалежність української держави (тобто вийти на кордони 1991 року) й також із розгортанням подій від 2022 року, на громадян України й далі продовжують впливати російські пропагандистські кампанії. Не залежно від того чи ці «кремлівські пропагандистські кампанії» озвучуються просто російськими рупорами новин чи блогерами, як буцімто «поза політикою», українці й надалі потрапляють в тенета кремлівської інформаційної зони. Продовжуючи огляд сучасної парадигми зони впливів кремлівської пропаганди, слід згадати, що ще однією проблемою може стати: негативний вплив російських інформагентств на населення України, як наслідок, які формують враження «відсутності майбутнього в Україні» та бажання об'єднатися з Російською Федерацією через нібито стабільне та світле майбутнє в РФ³.

¹ Заради «долара по 8» Янукович вичерпав золотовалютні резерви країни – експерт, Unian.ua. URL: <https://www.unian.ua/economics/finance/10079345-zaradi-dolara-po-8-yanukovich-vicherpav-zolotovalyutni-rezervi-krajini-ekspert.html>

² Дорогий дешевий газ. Наслідки газової війни Росії й України, Radiosvoboda.org. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/ukrajina-rosija-hazova-vijna/30262980.html>

³ Екснардеп Верховної Ради 9-го скликання від «Слуги на-

Також окрім випадків колабораціонізму під впливом російської пропаганди, під частковий вплив могли потрапити й чинні представники влади офісу президента Володимира Зеленського: прикладом є один із радників офісу президента – Михайло Подоляк, який напочатку 2023 року висловив доволі неоднозначну проросійсько-українську позицію щодо можливої деокупації Криму українськими військами⁴ з подальшим можливим скасуванням кримської автономії (що прямо суперечить статтям української конституції⁵) та асиміляцією місцевого населення (корінних кримчан), через нібито їхню проросійську позицію та бажання бути з Російською Федерацією на початку, подій окупації у 2014 році.

Говорячи про ці проблеми в середовищі вже поточної політичної ситуації в Україні, яка включає повномасштабну війну з кремлівським режимом, а також поступового розширення проамериканського й проєвропейського шляху розвитку України та відходу України від російської групи впливу на політичне життя нашої держави. Вище згадані та затвердженні проблеми на полях інформаційного фронту, мають величезний вплив як і на внутрішнє становлення в державі так і на зовнішньополітичній арені. Тобто, говорячи про внутрішню ситуацію, окрім умовного поділу українців на проросійських чи пробандерівських, слід розглядати величезний вплив російської пропаганди й на загальні настрої населення в наступних важливих для держави питаннях: по-перше, в наслідок поширеності російських джерел інформації в Україні, відбувся та відбувається піддрив авторитету та довіри населення до чинної влади; по-друге, під впливом пропаганди розвивається значущість тем пов'язаних безпосередньо із територіями затвердженими конституцією України від 1996 року⁶, тобто виникають питання «а навіщо нам ця незалежність?» або як уже стало на жаль традиційним «...а навіщо нам ці вже окуповані території...» (що цікаво маючи на увазі не лише території які під окупацією з 2014 року, а й нові окуповані області

роду». Перехід на бік ворога в умовах воєнного стану або в період збройного конфлікту та добровільне зайняття посади в органах місцевого самоврядування, Chesno.org. URL: <https://www.chesno.org/politician/157639/>

⁴ У Криму після звільнення можуть скасувати автономію, – Подоляк, Lb.ua. URL: https://lb.ua/news/2023/05/08/554400_krimu_pislya_zvlnennya_mozhut.html

⁵ Конституція України – Розділ X АВТОНОМНА РЕСПУБЛІКА КРИМ, President.gov.ua. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/constitution/konstituciya-ukrayini-rozdil-h>

⁶ Конституція України – Розділ I ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ, President.gov.ua. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/constitution/konstituciya-ukrayini-rozdil-i>

від 2022 року), в останньому пункті посилаючись про нібито правове затверджене вже перебування українських областей в складі Російської Федерації на базисі оновленої конституції РФ⁷. Говорячи вже про вище згаданий вплив російської пропаганди на зовнішньополітичну ситуацію та партнерів України, можна виділити наступні групи наслідків впливу: по-перше, внаслідок великого пропагандистського корпусу російської федерації закордоном, за майже тридцять років трансляції новин (допоки російські інформаційні агентства не були закриті внаслідок запровадження санкційних пакетів⁸), виник великий вплив на «масові думки та настрої» серед населення різних європейських держав. По-друге, вплив стратегії «фінансування»⁹ від російської агентури припав і на різні консервативні партії (які були профінансовані російською владою), тобто двома класичними прикладами можуть стати консервативна партія у Великій Британії та «республіканська» партія США, де в останній окрім экс-президента США Дональда Трампа є й інші представники цієї партії з проросійським фінансуванням і як наслідком фінансування – поширення проросійських думок серед парламенту США (до прикладу Fox News). Серед інших представників республіканської партії США, які заважають фінансуванню України для боротьби з окупантами є: вже звільнений спікер парламенту Кевін Маккарті¹⁰, й також наприклад Рональд Десантіс, який задля піару своєї президентської кампанії закликав блокувати допомогу Україні та почати розгляд «болючої» теми для республіканців- контроль безпеки американського кордону. Всі ці троє представники продовжують проводити антиукраїнську пропагандистську кампанію як і всередині американського парламенту так і всередині американського суспільства, розказуючи що так звані «tax payers money»¹¹ («гроші платників

⁷ Росія внесла до Конституції записи про «приєднання» анексованих областей України, Glavcom.ua. URL: <https://glavcom.ua/world/world-politics/rosija-vnesla-do-konstitutsiji-zapisi-pro-prijednannja-aneksovanikh-oblastej-ukrajini-foto-880406.html>

⁸ Дев'ятьма пакетом санкцій у ЄС заборонили мовлення ще чотирьох російських каналів – Ткаченко, Ukrinform.ua. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/3635754-devatim-paketom-sankcij-u-es-zaboronili-movlenna-se-cotiroh-rosijskih-kanaliv-tkacenko.html>

⁹ Росіяни – помітні донори британських консерваторів, Radiosvoboda.org. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/rosijany-donory-bryanskykh-konservatoriv/30292669.html>

¹⁰ Відставка Маккарті. Як перше в історії США звільнення спікера вплине на Україну, Bbc.com. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/articles/ce4wjy775ewo>

¹¹ Defense Contractors Are Using Tax Dollars to Profit Off War in Ukraine, Nationalpriorities.org. URL: <https://www.nationalpriorities.org/defense-contractors-are-using-tax-dollars-to-profit-off-war-in-ukraine/>

податків») йдуть не на розвиток притулків для безхатьків США чи допомоги військовим, які вже на пенсії чи, що вже є одним із гасел передвиборчої кампанії Десантіса^{12 13}, «ні гроші Україні, так гроші на укріплення американсько мексиканського кордону». По-друге, російська пропаганда окрім впливу на США, теж має величезний вплив на європейські держави, чим часто і гальмує поставки як і гуманітарної, так і збройної допомоги так і військової допомоги з євро держав. Говорячи про наступний вплив кремлівської агентурної пропаганди на заходи з блокування економічної допомоги Україні від країн Євросоюзу, може стати такий уже традиційний приклад Республіки Угорщини, з її проросійським урядом Віктора Орбана, який окрім того що блокує вищезгадану економічну допомогу¹⁴, а й намагається створити вигідний для угорської влади, образ «України – окупанта Закарпатських історично угорських територій» з питання обмеження прав закарпатських угорців, які нібито по-справжньому хочуть бути з Угорщиною. Як наслідок розповідаючи що майже вся територія Закарпаття ніколи не була українською, а це нібито етнічно угорські законні землі, землі «Великої Угорщини»¹⁵.

Безпомилковим буде також розглянути кроки української влади часів Петра Порошенка та Володимира Зеленського, щоб вирішити низку цих критичних вищезгаданих для України проблем в сфері інформаційного фронту та війни, можна згадати наступне: по-перше, з 2014 року українська влада почала кроки до відходу від впливу російських ЗМІ в українській державі, тобто за каденції п'ятого президента Петра Порошенка у 2017¹⁶ були заблоковані російські інтернет ресур-

nationalpriorities.org/pressroom/articles/2022/06/07/defense-contractors-tax-dollars-profit-ukraine/

¹² DeSantis calls on 2024 rivals to oppose Biden's '100M gift to Hamas', Thehill.com. URL: <https://thehill.com/policy/international/4263100-desantis-2024-rivals-oppose-biden-100m-gift-hamas/>

¹³ DeSantis unveils an aggressive immigration and border security policy that largely mirrors Trump's, Appnes.com. URL: <https://apnews.com/article/desantis-border-immigration-republican-president-policy-33e73877fe029705ca6c8246f97a560d>

¹⁴ Угорщина блокує пакет допомоги Україні від ЄС на 18 млрд євро – Bloomberg, Suspline.media. URL: <https://suspline.media/312890-ugorsina-blokue-paket-dopomogi-ukraini-vid-es-na-18-mlrd-evro-bloomberg/>

¹⁵ Орбан втрапив у скандал через шарф з «Великою Угорщиною» з частинами країн ЄС і України, Eurointegration.com. URL: https://www.eurointegration.com.ua/news/2022/11/22/7151114/63717690&usq=A0vVaw1xLcjPC-iMjETEui3_MAb2&opi=89978449

¹⁶ Механізм блокування ВКонтакте, Однокласників і Яндекс доручили відпрацювати Кабміну, СБУ та Нацбанку – РНБО,

си ВК та Яндекс (що викликало шквал обурення не лише серед російської влади, а й серед громадян України, які не розуміли чому важливо було заблокувати дані інтернет ресурси апелюючи, що дана заборона обмежує їхнє конституційне право на свободу слова та споживання інформації¹⁷), звідки безпосередньо йшло купа пропаганди під різними видами контентів (відео-новини, «меми» тощо), а також поширювалися факти кібершпигунства та вербування колаборантів через ці додатки. По-друге, у 2017 році був розроблений закон, який увійшов у свою конституційну силу – закон України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України»¹⁸. По-третє, вже за каденції шостого президента Володимира Зеленського було заблоковано російське телемовлення в Україні (закрито доступ до низки російських як і новинних так і розважальних каналів наприклад «Росія 24»), що також звузило можливість для кремлівських пропагандистських рупорів для поширення пропагандистської кампанії проти існування нашої держави як такої.

Щодо проблем в парадигмі інформаційного фронту, часів Володимира Зеленського потрібно згадати, що однією з основних проблем, які постали внаслідок внутрішньої культурно-пропагандистської політики команди президента України, стала чітка відсутність інформаційної політики та доброчесності, тому український пропагандистський корпус в питаннях боротьби з зовнішнім ворогом. Тому як наслідок в українському інфопросторі наявні такі собі «інфлюенсери», які або працюють і продовжують працювати на пропаганду ворога (тут прикладом може стати Анатолій Шарій¹⁹, який окрім того, що володіє купою каналів на різних інформаційних ресурсах (але не всі працюють на території України і в 2022 році було заблоковано доступ українцям до YouTube каналу Анатолія Шарія²⁰) на яких висвітлював і продовжує висвіт-

[Unian.ua, URL: https://www.unian.ua/politics/1924769-mehanizm-blokuvannya-vkontakte-odnoklassnikov-i-yandeksu-doruchili-vidpratsyuvati-kabminu-sbu-ta-natsbanku-rnbo.html](https://www.unian.ua/politics/1924769-mehanizm-blokuvannya-vkontakte-odnoklassnikov-i-yandeksu-doruchili-vidpratsyuvati-kabminu-sbu-ta-natsbanku-rnbo.html)

¹⁷ Як відреагували на блокування Україною «Вконтакте» на Заході, Volynnews.com URL: <https://www.volynnews.com/news/society/yak-vidreahuvaly-na-blokuvannia-ukrayinoiu-vkontakte-na-zakhodi/>

¹⁸ ЗАКОН УКРАЇНИ Про основні засади забезпечення кібербезпеки України, Zakon.rada.gov.ua. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19>

¹⁹ Біографія пропагандиста: хто такий насправді Анатолій Шарій, radiosvoboda.org,

1 червня 2021, URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/biografiya-propahandysta-hto-takyy-anatoliy-shariy/31284788.html>

²⁰ Канал «Анатолій Шарій», youtube.com, URL: <https://www.youtube.com/channel/UC...>

лювати явно проросійську позицію щодо подій війни також сформував «партію Шарія»²¹ в Україні), або інший вид блогерів які вже працюють на чисто на український пропагандистський корпус нашої влади та розповсюджують провладну пропаганду з не завжди перевіреною інформацією, розхитуючи політичну ситуацію насамперед всередині держави (прикладом можуть стати волонтери Сергій Притула²², Сергій Стернеко, Ігор Лаченков, які внаслідок своєї діяльності дуже часто ставлять під питання діяльність їх як гравців у політичному інформаційному розрізі України).

Наступною величезною проблемою української пропаганди часів московського вторгнення, постало використання так званої «чорної пропаганди» (тобто спекулювання на жахливих та трагічних сюжетах війни, з висвітленням ворогів, у нашому випадку Російської Федерації, як вбивць). З одного боку це непоганий стратегічний хід для того щоб «демонізувати» супротивника і зробити бажаний результат нації-жертви; але цей підхід не є дуже добрим шляхом для реалізації інформаційної стратегії держави, оскільки даний підхід можна охарактеризувати як короточасний, тобто він існує та працює на принципі тут і зараз, але це теж не є дуже успішним підходом, оскільки при різких змінах «методичок провладної пропагандистської кампанії», може статися так званий «інформаційний колапс всередині держави» (прикладом є ситуація зі звільненням уже радником офісу президента Володимира Зеленського, Олексія Арестовича, коли вище згаданий «радник», який і працював на російську пропаганду так і різко критикував не тільки керівництво України а й ЗСУ. Тому коли його раптово звільнили стався так званий «інформаційний колапс» коли частина ЗМІ різко змінивши «методичку» почали негативно висвіт-

[youtube.com/channel/UCVPYbobPRz0SjinWekjUBw](https://www.youtube.com/channel/UCVPYbobPRz0SjinWekjUBw)

²¹ Список Партії Шарія. Кого мають перевірити спецслужби в першу чергу?, lb.ua, 15 вересня 2022, URL: https://lb.ua/news/2022/09/15/529459_spisok_partii_shariya_mayut.html

²² У Порошенка звинувачують Притулу у втричі дорожчій закупівлі БТРів, volynnews.com, 9 листопада 2022, URL: <https://www.volynnews.com/news/all/u-poroshenka-zvynuvachuiut-ptytulu-u-vtrychi-dorozhchiy-zakupivli-btriv/>

лювати найбільш розпіарену особу України²³, але звісно є й інші ЗМІ й далі продовжували і продовжують виставляти Арестовича як медійного експерта якого потрібно слухати (ТСН і далі продовжує це робити^{24 25}).

Підводячи підсумки слід сказати, відповідаючи на запитання «А як вирішити основні проблеми інформаційного фронту України», слід сказати: Станом на 2024 рік однозначним одним із варіантів вирішення цих проблем може стати, розробка нової інформаційної стратегії, яка дозволить не лише нівелювати факти «споживання та поширення» російської пропаганди серед населення, а й зменшить випадки можливого колабораціонізму (згідно із збірником випущеним для загального ознайомлення від Головного управління розвідки України²⁶, громадяни переходять на бік російської окупаційної влади саме через низьку довіру до чинної влади України під впливом нагнітання ситуації, й отримання враження що Україна ніколи не виграє цю війну, тобто створюється враження що перейшовши на сторону окупаційної влади вони автоматично перебувають на правильній стороні; з боку російських інформаційних агентств, які розпалюють боротьбу не тільки між населенням яке починає ділити одне одного вішаючи ярлики «бандерівець» чи «східняк», а й створюють ситуацію боротьби між громадянами та владою на основі недовіри однією групи до іншої).

²³ Арестович заявив, що йому з владою «не по дорозі», 19 січня 2022, URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2022/01/19/7320991/>

²⁴ Арестович розповів про таємні переговори щодо України: чого хоче Путін, 17. 10. 23, URL: <https://tsn.ua/exclusive/arestovich-rozpoviv-pro-tayemni-peregovori-schodo-ukrayini-chogo-hоче-putin-2431027.html>

²⁵ Арестович розповів, чому до ЗСУ потрібно мобілізувати 25-річних, та вказав на проблеми в армії, 04.10.23, URL: <https://tsn.ua/ato/arestovich-rozpoviv-chomu-do-zsu-potribno-mobilizuvati-25-richnih-ta-vkazav-na-problemi-v-armiyi-2423236.html>

²⁶ Розвідка показала російські методички для агітаторів на окупованих територіях України, armyinform.com.ua, URL: <https://armyinform.com.ua/2022/08/23/rozvidka-pokazala-rosijski-metodychky-dlya-agitatoriv-na-okupovanyh-terytoriyah-ukrayiny/>

References

- Anatoliy Shariy Channel, youtube.com, URL: <https://www.youtube.com/channel/UCVPYbobPRz0SjinWekjUBw>
 Arestovych explains why 25-year-olds should be mobilised to the Armed Forces and points to problems in the army, 04.10.23, URL: <https://tsn.ua/ato/arestovich-rozpoviv-chomu-do-zsu-potribno-mobilizuvati-25-richnih-ta-vkazav-na-problemi-v-armiyi-2423236.html>
 Arestovych says he is «not on the same page» with the authorities, 19 січня 2022, URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2022/01/19/7320991/>

Arestovych talks about secret talks on Ukraine: what Putin wants, 17.10.23, URL: <https://tsn.ua/exclusive/arestovich-rozpoviv-pro-tayemni-peregovori-schodo-ukrayini-chogo-hoche-putin-2431027.html>

Biography of a propagandist: who is Anatoliy Shariy in reality?, radiosvoboda.org, 01 червня 2021, URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/biografiya-propahandysta-hto-takyy-anatoliy-shariy/31284788.html>

Constitution of Ukraine – Section X AUTONOMOUS REPUBLIC OF CRYM, President.gov.ua. URL: <https://www.president.gov.ua/ua/documents/constitution/konstituciya-ukrayini-rozdil-h>

Crimea's autonomy may be cancelled after liberation – Podolyak, Lb.ua. URL: https://lb.ua/news/2023/05/08/554400_krimu_pislya_zviltennya_mozhut.html

Defense Contractors Are Using Tax Dollars to Profit Off War in Ukraine, Nationalpriorities.org. URL: <https://www.nationalpriorities.org/pressroom/articles/2022/06/07/defense-contractors-tax-dollars-profit-ukraine/>

DeSantis calls on 2024 rivals to oppose Biden's '\$100M gift to Hamas', Thehill.com. URL: <https://thehill.com/policy/international/4263100-desantis-2024-rivals-oppose-biden-100m-gift-hamas/>

DeSantis unveils an aggressive immigration and border security policy that largely mirrors Trump's, Appnes.com. URL: <https://apnews.com/article/desantis-border-immigration-republican-president-policy-33e73877fe029705ca6c8246f97a560d>

Expensive cheap gas. Consequences of the gas war between Russia and Ukraine, Radiosvoboda.org. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/ukrajina-rosija-hazova-vijna/30262980.html>

For the sake of «dollar for 8» Yanukovich has exhausted the country's foreign exchange reserves – expert, Unian.ua. URL: <https://www.unian.ua/economics/finance/10079345-zaradi-dolara-po-8-yanukovich-vicherpav-zolotovalyutni-rezervi-krajini-ekspert.html>

Former Member of Parliament of the 9th convocation from the Sluga Narodu party. Defection to the enemy under martial law or during armed conflict and voluntary holding a position in local self-government bodies, Chesno.org. URL: <https://www.chesno.org/politician/157639/>

Four more Russian channels banned from broadcasting under the ninth package of sanctions – Tkachenko, Ukrinform.ua. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-polytics/3635754-devatim-paketom-sankcij-u-es-zaboronili-movlenna-se-cotiroh-rosijskih-kanaliv-tkacenko.html>

How the West reacted to Ukraine's blocking of V Kontakte, Volynnews.com URL: <https://www.volynnews.com/news/society/yak-vidreahuvaty-na-blokuvannia-ukrayinoiu-vkontakte-na-zakhodi/>

Hungary blocks EU's €18bn aid package for Ukraine – Bloomberg, Suspline.media. URL: <https://suspline.media/312890-ugorsina-blokue-paket-dopomogi-ukraini-vid-es-na-18-mlrd-evro-bloomberg/>

Intelligence shows Russian manuals for agitators in the occupied territories of Ukraine, armyinform.com.ua, URL: <https://armyinform.com.ua/2022/08/23/rozvidka-pokazala-rosijski-metodychky-dlya-agitatoriv-na-okupovanyh-terytoriyah-ukrayiny/>

LAW OF UKRAINE ON THE BASIC PRINCIPLES OF ENSURING CYBER SECURITY OF UKRAINE, Zakon.rada.gov.ua. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19>

List of the Shariy Party. Who should the special services check first?, lb.ua, 15 вересня 2022, URL: https://lb.ua/news/2022/09/15/529459_spisok_partii_shariya_mayut.html

McCarthy's resignation. How the first dismissal of a speaker in US history will affect Ukraine, Bbc.com. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/articles/ce4wjy775ewo>

NSDC instructs Cabinet of Ministers, SBU and National Bank to work out mechanism for blocking VKontakte, Odnoklassniki and Yandex, Unian.ua, URL: <https://www.unian.ua/politics/1924769-mehanizm-blokuvannya-vkontakte-odnoklassnikov-i-yandeksu-doruchili-vidpratsyuvati-kabminu-sbu-ta-natsbanku-rnbo.html>

Orban got into a scandal over a scarf with «Greater Hungary» with parts of the EU and Ukraine, Eurointegration.com. URL: https://www.eurointegration.com.ua/news/2022/11/22/7151114/63717690&usg=AOvVaw1xLcJPC-iMjETEui3_MAb2&opi=89978449

Poroshenko's office accuses Prytula of purchasing APCs at three times higher price, volynnews.com, 9 Листопада 2022, URL: <https://www.volynnews.com/news/all/u-poroshenka-zvynuvachuiut-ptytulu-u-vtrychi-dorozhchij-zakupivli-btriv/>

Russia introduces entries to the Constitution on the «accession» of annexed regions of Ukraine, Glavcom.ua. URL: <https://glavcom.ua/world/world-politics/rosija-vnesla-do-konstitutsiji-zapisi-pro-prijednannja-aneksovanikh-oblastej-ukrajini-foto-880406.html>

Russians are prominent donors to the British Conservatives, Radiosvoboda.org. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/rosijany-donory-bryanskykh-konservatoriv/30292669.html>

The Constitution of Ukraine – Chapter I GENERAL PRINCIPLES, President.gov.ua. URL: <https://www.president.gov.ua/ua/documents/constitution/konstituciya-ukrayini-rozdil-i>